

Boek Samenvatting Paul Frissen Het geheim van de laatste staat. Kritiek van de transparantie

Het recht om geheimen te hebben is noodzakelijk voor de vrijheid van de burger. Om deze vrijheid te beschermen moet de staat, paradoxaal genoeg, in het geheim handelen om te voorkomen dat interne en externe vijanden de democratie en de rechtsstaat ondermijnen. Er kan dan ook nooit van volledige transparantie sprake zijn, hoewel het essentieel voor de democratische controle is. Het verlangen naar transparantie dreigt totalitair te worden, of het nu gaat om de NSA, WikiLeaks of Greenpeace. In de Nederlandse politiek heeft transparantie de neiging ofwel ritualistisch te worden, waarbij de focus ligt op de privé-uitgaven van politici, ofwel bureaucratisch, wat uitmondt in minutieuze procedures van controle en verantwoording. Tegelijkertijd bedreigt de verzorgingsstaat, vooral op lokaal niveau, steeds meer het recht op geheimen van burgers die van overheidsdiensten afhankelijk zijn. De “checks and balances” in deze sferen zijn veel zwakker dan in de sfeer van de geheime diensten.